

Om alle geneeskundestudenten goed op te kunnen leiden zijn er ervaren en enthousiaste opleiders nodig. Het opleiderschap biedt de mogelijkheid om uw visie op het vak te delen met een coassistent. U kunt een voorbeeld zijn voor een ander en invloed uitoefenen op de ontwikkelingen van het huisartsenvak. Omgekeerd zorgt een coassistent weer voor nieuwe dynamiek in de praktijk. Kortom voldoende redenen om te kiezen voor het opleiderschap en wat fijn dat u interesse heeft.

Coschap Huisartsgeneeskunde

Het coschap Huisartsgeneeskunde is een verplicht coschap van vijf weken. Door het coschap krijgt de aanstaande basisarts de gelegenheid zich te oriënteren op de reguliere huisartsgeneeskundige praktijk en op de plaats daarvan in de gezondheidszorg, zowel in relatie tot de andere eerstelijnsdisciplines als in relatie tot de tweede en eventueel derde lijn. Bovendien leert de coassistent diagnostische en therapeutische vaardigheden toe te passen en om te gaan met onverwachte problemen en diverse patiëntengroepen.

Het coschap heeft een driedig doel:

- Het opleiden van coassistenten tot goede basisartsen, die gebruikmaken van alle CANMED's competentiegebieden, zelfstandig volledige consulten op voldoende niveau doen wat hulpvraagverheldering, anamnese, diagnostiek en beleid betreft
- Kennismaken met Huisartsgeneeskunde als discipline, met de huisartsenpraktijk als spil in het Nederlandse systeem van gezondheidszorg en als poortwachter richting tweede lijn disciplines
- Een oriëntatie op de huisartsgeneeskunde als mogelijke toekomstige beroepskeuze

Visie

De coassistent is zelfsturend met betrekking tot het leerproces, de coassistentopleiders zorgen voor stimulerende leerwerkplekken en het AMC-team zorgt voor een veilig klankbord, met aandacht voor persoonlijke groei.

Voordelen

Opleiden is een vak. Een inspirerend en zinvol vak. Soms grensverleggend en confronterend maar altijd leerzaam. De voordelen van het opleiderschap voor u op een rij:

- Opleiden is een stimulans om goed bij te blijven en kritisch te kijken
- Een coassistent zorgt voor nieuwe dynamiek in de praktijk
- U deelt kennis en ervaring met de coassistent, maar ook uw zorgen om een patiënt
- Uw werkdagen worden gevarieerder

- U krijgt de kans zelf te leren: meer vakkennis, betere vaardigheden en ontwikkeling van uw didactische kwaliteiten
- U heeft toegang tot digitale medisch-wetenschappelijke bronnen
- U ontmoet collega-opleiders en draagt bij aan de ontwikkeling van het huisartsenvak
- U krijgt een passende financiële vergoeding en accreditatiepunten
- Huisartsen die opleiden, zijn het meest tevreden over hun werk

Voorwaarden

- U bent minimaal een jaar als huisarts werkzaam
- U biedt enthousiaste begeleiding met ruimte voor (wederzijdse) feedback
- Uw praktijk biedt ruimte aan het opleiden van de coassistent. Een eigen spreekkamer voor de coassistent is niet verplicht.
- U bent een voorbeeld voor de coassistent. Waarbij uw vakinhoudelijk handelen aansluit bij de NHG richtlijnen.
- U geeft de coassistent een eerlijke beoordeling met tijdige signalering bij problemen

Kennismakingsgesprek

Voorafgaand aan het coschap neemt de coassistent contact met u op voor een kennismakingsgesprek. Het doel van dat gesprek is kennismaking met de praktijk en de medewerkers. Daarnaast vertelt u de coassistent over de inrichting van uw praktijk en bespreekt u samen de verwachtingen betreffende het coschap. Dit kan gaan over de invulling van het coschap en wat de leerdoelen van de coassistent zijn. Maar ook wat de opleider van de coassistent verwacht ten aanzien van gedrag en algemene omgangsvormen binnen de praktijk (bijv. kleding, lunch, etc.).

Het is zinvol onderstaande praktische punten te bespreken:

- De plek waar de coassistent spreekuur kan doen
- Werktijden en lunchtijden en hoe laat de coassistent verwacht wordt
- Alvast af te spreken welke dienst(en) de coassistent mee zal lopen
- Stagedagen met de POH-S en POH-GGZ
- Externe stages, apotheek, fysiotherapie, mensen-diecktherapie, ambulance, maatschappelijk werk etc. Welke te doen en eventueel al te organiseren
- De toegankelijkheid tot patiëntgegevens, literatuur en de computer
- Wat de taken van de praktijkassistentes en praktijkondersteuners zijn
- Hoe de selectie van de patiënten en de visites voor de coassistent zal gaan
- Hoe om te gaan met de zogeheten voorbehouden handelingen door de assistentes en praktijkondersteuners
- Wat de coassistent wil leren tijdens dit coschap: help de coassistent om dit zo concreet en haalbaar mogelijk te formuleren
- Welke specifieke leermogelijkheden de praktijk biedt
- Wat de afspraken zijn betreffende feedback, voortgangsgesprekken en beoordeling aan de hand van het beoordelingsboekje van de coassistent

De coassistent

Vorbereiding

De coassistent heeft een duidelijk omschreven programma. Van hem wordt verwacht dat hij voor aanvang van het coschap weet wat de meest gebruikte NHG-standaarden zijn. De coassistent maakt online een entreetoets waarbij de vragen verwijzen naar de standaarden. Deze kennis wordt op de terugkomdagen getoetst.

U mag kennis van de meest gebruikte NHG-standaarden al bij aanvang van het coschap als bekend veronderstellen.

Studieboeken, die aansluiten op de praktijkvoering in de Huisartsgeneeskunde en de specifieke aandoeningen en ziekten in de huisartsenpraktijk behandelen zijn:

- Diagnostiek van alledaagse klachten (Bohn Stafleu van Loghum)
- Het geneeskundig proces (Elsevier gezondheidszorg)
- Kleine kwalen in de huisartsenpraktijk (Elsevier gezondheidszorg)
- Kleine kwalen bij kinderen (Elsevier gezondheidszorg)
- Leidraad huisartsgeneeskunde (Bohn Stafleu van Loghum)

Terugkomdagen

Op deze terugkomdagen hebben de coassistenten de mogelijkheid om specifieke leerdoelen te bespreken en moeilijke casuïstiek in te brengen. Vaste onderdelen zijn de entreetoets (20 vragen uit 20 frequent gebruikte NHG-standaarden) en een aantal kleine kwalen die de coassistenten van te voren krijgen uitgereikt. Er komt een aantal opdrachten aan bod die de coassistenten in de praktijk moeten maken. Deze opdrachten zijn: Inventarisatie casuïstiek van een patiënt met polyfarmacie, het spoedgeval en kleine kwalen. De verdere invulling is flexibel zodat deze zoveel mogelijk aansluit bij de leerwensen en de ervaringen in de praktijk van de coassistenten. Vaak terugkerende onderwerpen zijn: consultvaardigheden zoals omgaan met doelvragen, dwingende patiënten en agenderen van meerdere klachten, maar ook vakinhoudelijke onderwerpen zoals palliatieve zorg, Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten en huidziekten komen geregeld aan bod. Op de laatste terugkomdag moet de coassistent een presentatie houden over een huisartsgeneeskundig onderwerp waarbij dieper op het onderwerp wordt ingegaan aan de hand van een patiënt die de coassistent zelf heeft gezien.

Werkzaamheden in de praktijk

Wij verwachten dat u de coassistent zo veel mogelijk de gelegenheid geeft om onder uw supervisie huisartsgeneeskundige werkzaamheden uit te voeren, zoals consulten, visites, verwijzingen en intercollegiaal overleg. De coassistent dient minimaal twintig patiënten per week zelfstandig te zien en maakt minimaal één ANW-dienst mee. U bespreekt leerdoelen, geeft feedback, en u geeft een tussen- en een eindbeoordeling.

Het is dus bedoeling dat u de coassistent zelfstandig, maar wel onder uw supervisie laat functioneren. We verwachten dat u laag-

drempelig toegankelijk bent voor overleg en u blijft eindverantwoordelijk voor de geleverde patiëntenzorg. Concreet wil dit zeggen dat de coassistenten volledige consulten moeten doen inclusief beleidsfase, maar dat we u adviseren altijd de patiënt even te zien. Ook moeten coassistenten recepten schrijven (o.a. middels het HIS) maar we verwachten dat deze door u geaccordeerd worden. Daarnaast is het bedoeling, dat de coassistent ook een aantal vaardigheden onder toezicht, en later zelfstandig, verricht. Denk bijvoorbeeld aan vooronderzoek, een uitstrijkje maken of kleine chirurgie.

Eindbeoordeling

Bij de eindbeoordeling voor het Artsexamen telt de beoordeling van de huisartsopleider voor “Medische deskundigheid” voor 60% en de beoordeling van het AMC voor 40%. Voor de beoordeling van het “Professioneel gedrag” is dit resp. 70% en 30%. De beoordeling van de huisartsopleider wordt gedaan aan de hand van de beoordeelde consulten en de voortgangsgesprekken.

De beoordeling van het AMC gebeurt op basis van een presentatie op de laatste terugkomdag.

Als de coassistent onverhoopt afwezig is of ziek wordt, moet hij dat zo snel mogelijk aan u en aan het AMC doorgeven. Als hij langer dan 3 dagen ziek is moet hij deze dagen inhalen. Neem in dat geval contact met ons op voor overleg.

De coassistentopleider

Consultvoering

Door regelmatig een consult van uw coassistent bij te wonen en van feedback te voorzien krijgt de coassistent de kans zich sneller te ontwikkelen. Hierop baseert u uw eindcijfer. Het is de bedoeling dat de coassistent zoveel mogelijk patiënten ziet en ook zoveel mogelijk wisselende problemen: kleine kwalen, spoedeisende klachten, chronische zorg, psychische problemen en SOLK. Uw assistente kan behulpzaam zijn met het op deze manier vullen van het spreekuur van de coassistent. U blijft altijd eindverantwoordelijk voor uw patiënten en dus ook voor het handelen van de coassistent. Van u als opleider wordt verwacht dat u ook de voortgang met de coassistent bespreekt aan de hand van uw oordeel over zijn kennis en vaardigheden. De consulten die de coassistent heeft gedaan zijn de basis waarop de opleider de beoordelingsgesprekken met de coassistent voert. De coassistent heeft tot nu toe met name in een ziekenhuis gewerkt en moet zich met betrekking tot consultvoering, en specifiek de hulpvraag verheldering verder ontwikkelen in de huisartsenpraktijk. Het is aan u als opleider om de coassistent hierin te begeleiden.

In de eerste week is het belangrijk om het accent te leggen op het verhelderen van die hulpvraag en te leren dat, in tegenstelling tot in de kliniek, de patiënt soms met meerdere vragen op het spreekuur komt en hoe daarmee om te gaan. In de tweede week zal dan het accent meer verschuiven naar de diagnostische fase: de specifieke anamnese, het lichamelijk onderzoek en aanvullend onderzoek. In de derde week ligt het accent meer op het beleid en de informatie aan de patiënt.

Feedback en leergesprek

De coassistent ontvangt graag uw feedback, hierdoor kan hij leren en beter worden. Het is de bedoeling dat u hem niet alleen op zijn medisch inhoudelijk handelen beoordeelt maar ook op zijn houding naar de patiënt en zijn gedrag binnen het praktijkteam. Het zal helpen om de coassistent na het bespreken ervan een verbeterplan te laten maken van het betreffende aspect dat extra aandacht behoeft. Daarbij is het van belang dat u bij de beoordeling van de coassistent een paar zaken in acht neemt:

- Richt uw feedback niet op de persoon maar op het gedrag van de coassistent
- Geef niet meteen uw oordeel, vertel eerst wat u heeft gezien of bemerkt
- Geef eerst positief commentaar
- Blijf bij het hier en het nu, haal geen oude koeien uit de sloot
- Geef ik-boodschappen: het zijn úw waarnemingen en úw reacties
- Geef de coassistent de kans om veilig te reageren
- Geef dan pas uw oordeel
- Zoek samen met de coassistent naar een manier om te verbeteren

Leergesprek

Het leergesprek is een hulpmiddel om de ontwikkeling van de coassistent te volgen en bij te stellen.

Tijdens de leergesprekken krijgt de coassistent gelegenheid overgebleven vragen te stellen, zijn opdrachten en observaties te bespreken en is er plaats voor evaluatie. Concreet zou een goed leergesprek tussen coassistent en opleider aan de volgende voorwaarden moeten voldoen:

- Juiste type leergesprek wordt toegepast (zie onder)
- Feedback wordt volgens de regels gegeven
- Laat de coassistent aan het einde van het gesprek een samenvatting geven
- Laat de coassistent concrete leerdoelen formuleren (en uitwerking ervan)
- Bespreek eventueel welk onderwerp de volgende keer aan bod zal komen
- Bewaak het ontwikkelingsproces van de coassistent (vaardigheden, opdrachten)

Er worden 3 types leergesprekken onderscheiden.

1. Taakgericht leergesprek

- Doel: Medisch handelen bespreken
- Inhoud leergesprek: medisch handelen / kennis (oa. diagnostiek, therapie, prognose) incl. consultvoering en communicatie, reflectie op het feitelijk handelen (vaardigheden)
- Methode: Opleider als deskundige en rolmodel (echter coassistent kan ook deskundig zijn!) Feedback geven, tips geven op medisch handelen
- Valkuilen: kennis / 'jouw manier' opdringen
- Bijzondere vormen: consultatie (tijdens spreekuur) en thema's (bijv. artikel, standaard, Farmacotherapeutisch Kompas)

2. Procesgericht

- Doel: Bespreken van het leerproces van de coassistent en samenwerking op de werkplek
- Inhoud: leerdoelen van coassistent (SMART geformuleerd) houding coassistent t.o.v. leren (leerstijl), hoe bevalt de begeleiding (feedback, evaluatie)
- Methode: feedback, evaluatie sterk 'samen' karakter (inhoud wordt samen door coassistent én opleider bepaald)
- Valkuil: leergesprek krijgt karakter van een beoordelingsgesprek (met evt. consequenties)

3. Persoonsgericht

- Doel: beleving van coassistent centraal; persoon, houding, emoties, normen-waarden
- Inhoud: Meer: bewustwording – minder: oordeel, exploreren van emoties in patiëntcontact
- Methode: Opleider zet aan tot reflectie op functioneren als persoon
- Nodig: rust, tijd, veiligheid, vertrouwen, diepgang
- Valkuil: Pas op met kritiek op normen/waarden of feedback

Het beoordelen van de coassistent lijkt een moeilijke opgave. De opleider ziet echter beter dan wie ook de eigenschappen van de coassistent die belangrijk zijn voor het uitoefenen van het artsenberoep. Uw beoordeling vormt samen met de beoordeling van het AMC de eindbeoordeling van het Artsexamen Huisartsgeneeskunde (zie onder 'Eindbeoordeling').

Het is de bedoeling dat u tweemaal een beoordeling geeft: één tussenbeoordeling aan het eind van week 2 en één eindbeoordeling aan het eind van week 5. De beoordelingsformulieren hiervoor zitten in het boekje dat de coassistent bij zich heeft.

Het is wel zinvol om voor het geven van de beoordeling bij uzelf na te gaan welke factoren invloed kunnen hebben op het cijfer.

- Gevoelens van sympathie en antipathie voor deze coassistent
- Betrokkenheid bij het wel en wee van de coassistent
- (On)zekerheid over het eigen functioneren als arts en docent
- Moeite met het onderbouwen van een negatief oordeel
- Vergelijking met de vorige coassistent
- De opmerkingen van de praktijkassistenten over de coassistent

Onderwijskundige verantwoordelijkheden van de coassistentopleider

De coassistentopleider is verantwoordelijk voor een veilig en uitdagend leerklimaat en hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- De coassistentopleider geeft gelegenheid tot het zelfstandig doen van consulten
- De coassistentopleider controleert de handelingen van de coassistent na ieder patiëntcontact (de huisarts is juridisch verantwoordelijk voor de door de coassistent uitgevoerde handelingen)
- Wekelijks wordt minimaal één consult van de coassistent door de coassistentopleider geobserveerd en beoordeeld
- Dagelijkse vindt er een nabespreking met de coassistent plaats (patiënten casuïstiek, feedback, reflectie en begeleiding van het leerproces)
- De coassistentopleider stimuleert en begeleidt de opdrachten ten behoeve van het onderwijs op de terugkomdagen
- De coassistentopleider onderhoudt contact met de coördinator coschap Huisartsgeneeskunde bij mogelijke problemen tijdens de stage
- Na twee weken vindt een tussentijdse evaluatie plaats
- Aan het einde van de stage vindt de eindbeoordeling plaats

Verantwoordelijkheden van de coassistent

De coassistent is verantwoordelijk voor zijn eigen leerproces in de praktijk van de coassistent-opleider en hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- De coassistent is dagelijks aanwezig in de huisartspraktijk tijdens de uren waarin patiëntcontacten plaatsvinden
- De coassistent doet de (leer)werkzaamheden rekening houdend met de bestaande regels en sfeer van de praktijk
- De coassistent voert de werkzaamheden zelfstandig maar in opdracht en onder supervisie van de coassistentopleider uit
- De coassistent brengt eigen leerpunten in tijdens het nagesprek met de coassistentopleider en bespreekt hoe deze leerdoelen zo effectief mogelijk te bereiken
- De coassistent bespreekt de ontvangen feedback en geeft feedback aan de coassistentopleider gericht op het opleider-/begeleiderschap
- De coassistent vult vóór de tussenbeoordeling en vóór de eindbeoordeling het formulier "sterke en verbeterpunten" in
- De coassistent voert de verstrekte opdrachten voor het onderwijs op de terugkomdagen uit
- De coassistent dient ervoor te zorgen aan het eind van het coschap in het bezit te zijn van de eindbeoordeling door de coassistentopleider en vijf beoordeelde en geparafeerde consultverslagen
- De coassistent bereidt een casus voor ter presentatie op de laatste terugkomdag

Een van de doelen van het voortgangsgesprek en de feedback is ook het tijdig aangeven als de coassistent onder de maat presteert. Het maakt niet uit op welk vlak dat is. U dient dit in het voortgangsgesprek te bespreken als de verbeterpunten geen resultaat opleveren. Het is belangrijk om dit in alle openheid aan de coassistent te melden en eventueel ook aan de coördinator van het coschap in het AMC.

Er kan dan samen met u en de coassistent besproken worden welke maatregelen genomen moeten worden. Het kan inhouden dat de coassistent zijn coschap elders afmaakt of extra begeleiding krijgt.

Honorarium

De vergoeding voor het coschap van 5 weken bedraagt € 625,00. De betaling daarvan wordt door ons verzorgd. Als wij eenmaal uw gegevens hebben wordt de betaling ook voor elk volgend coschap automatisch aan u overgemaakt.

Vaste coassistentopleider

Wanneer u er voor kiest om vaste coassistentopleider van het AMC te worden

- Krijgt u toegang tot AMC-literatuur, waar u een uitgebreid scala aan vakliteratuur vindt
- Krijgt u toegang tot Blackboard, waar u veel informatie over het coschap kunt vinden
- Kunt u vooruit plannen door in ons jaarrooster aan te geven wanneer u een coassistent wenst te ontvangen
- Wanneer u tevens met ons een capaciteitsafspraken maakt, dat wil zeggen: voor een periode van 5 jaar ieder jaar 5 coassistenten superviseren, ontvangt u aan het einde van ieder kalenderjaar waarin dit gelukt is een additionele vergoeding om te investeren in uw praktijk
- Ontvangt u accreditatie punten (5 per coassistent met een maximum van 20 per jaar) voor de kwaliteitscyclus (zie hieronder) waar u aan deel neemt. Samengevat: we vragen u om inhoudelijk te reageren op de door ons ontvangen feedback van de coassistenten

Kwaliteitscyclus: de huisarts coassistentopleider:

- Ontvangt van ons, secretariaat coschappen huisartsgeneeskunde, minimaal; één keer per twee jaar feedback van de begeleidende coassistenten
- Stuurt ons minimaal één keer per twee jaar een reflectie op volgens het AMC-A3 format
- Bespreekt deze reflectie minimaal één maal per twee jaar met ons, het docententeam coschappen huisartsgeneeskunde, onder leiding van de coördinator coschappen huisartsgeneeskunde
- Daarnaast woont de coassistentopleider één maal per twee jaar een verplichte nascholing bij

Verzekering

Het medisch handelen van de coassistent is verzekerd via de instantie waar de coassistent zijn stage loopt. Uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering dekt ook altijd de stagiaires in uw praktijk en hieronder wordt een coassistent gerekend.

Scholing

Het instituut organiseert voor de opleiders regelmatig scholing. De onderwerpen die in dit onderwijs besproken worden kunnen gaan over het medisch handelen of over het omgaan met specifieke problemen ten aanzien van het opleiden zijn. Daarnaast is er tijdens deze scholing ruimte om adviezen en ervaringen met het opleiden van coassistenten uit te wisselen.

**Academisch Medisch Centrum |
Universiteit van Amsterdam**

Afdeling Huisartsgeneeskunde
Meibergdreef 9
1105 AZ Amsterdam

Telefoon
(020) 56 64 614

Email
coschaphuisartsgeneeskunde@amc.nl

www.amc.nl/huisartsgeneeskunde

